PETRI ANGELII BARGAEI

Epithalamium in nuptias

FRANCISCI MEDICIS

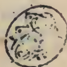
Florentinor. & Senens. Principis, et

IOANNAE AVSTRIACAE

Reginæ Sereniß. Ferdinandi F. Imperatoris.

CVM PRIVILEGIO.

FLORENTIAE

In officina Iuntarum Bernardi F.

MDLXVI.

PETRI ANGELII BARGÆI
EPITHALAMIVM
In nuptias
FRANCISCI MEDICIS
Florent. & Senens. Principis,
&
IOANNAE AVSTRIACAE
Reginæ Serenifs. Ferdinandi F.
Imperatoris.

VAM populi patrumq; preces & vota rogarant
Sæpe Deos, aderat lux optatißima, qua se
Finibus è patrijs Tyrrhenam inferret in urbem
Ingreſſura uiri ſedes thalamumq; iugalem
IOANNA Auſtriadas inter pulcherrima natas:
Cum Venus, albarum curru deuecta uolucrum,
Idæi fontis latices, urnamq; petebat,
Fundentem largos ſinuoſo flumine rores:
Ipſa ſuos quibus & laueret ſpectanda capillos,

Et lympha niueos fælici spargeret artus.
Scilicet (hospitio nam paulo acceperat ante,
Læta Iouem, & propria venientem in sede locarat)
Ibat, vt innumeros natiuæ frontis honores,
Nec non & puræ decus inuiolabile formæ,
Et crines, nullisq́ genas medicata venenis
Ostentaret ouans, roseoq́ occurreret ore
Uisenti Idalium patri, & iuga grata tenenti.
Ergo ea, cum primum puro se flumine lauit,
Et circumfusas corpus demersit in vndas,
Utraque Tyrrhenis defixit lumina terris.
Et læta, accipiens medio de vertice olympi
Uocesq́, plaususq́, & festæ gaudia lucis,
Aligeros ad se cunctos accersit Amores.
Atque ait. o generosa phalanx, cui lucidus æther
Ridet, & æterno labentia sidera motu
Dulce canunt, choreasq́ vnà certo ordine ducunt.
Cui mare fluctiuagum paret: cui dædala tellus
Fundit odoratos nonnullo semine flores.
Si quando dulci mortalia pectora flamma,
Et cæco rigidas hausistis vulnere mentes
Nunc certè, o vestræ dulcissima pignora matris,
Tempus adest, cum coniectis in corda sagittis
Heroum, læto quoscunque alit vbere tellus
Itala, & excultis nutrit Germania campis,
In cælum laudesq́ meas nomenq́ feratis.

Tempus adest. vos ite leues. ego protinus hinc me
Abripiens epulis adero: mensisq; paratis
Pocula Acidalio ponam spumantia succo.
Hæc Dea. quam contra est placido sic ore locutus
Filius, inuictum soli cui cura Tonantem
Urere; & in varias rerum conuertere formas,
Taurumq;, pluuiumq; aurum, cycnumq; canorum.
O mater, totum impendi multo ante laborem
Hunc tibi, perpetuumq; decus, laudemq; paraui
Egregiam, & magnum ventura in secula nomen:
Dum iuuenem clara Tuscorum ab origine regum
Obseruans, sequor assidue: siue ille pererrat
Ausoniæ regna alta suæ: siue ille per vndas
Aequoris euectus celeri rate fertur ad oras
Hesperias: latis vbi se se Hispania campis
Explicat: & centum præstanti corpore nymphas,
Centum habet egregia natas à stirpe puellas,
Et forma atque animis ingentibus heroinas:
Diuitijs omnes, omnes & sanguine claras.
Quarum in nulla animum (dictu mirabile) quiui
Flectere: nec duros longa assuetudine sensus
Mollire: ac sæuam paulatim frangere mentem:
Et blandum iuueni tandem persundere amorem.
Et fateor, mea Diua parens, rediisse pudebat
In Tuscos, frustraq; meas consumpse sagittas:
Nec iuuisse acri quicquam, quòd tincta veneno

Tela manu lacerem, flammisq; ardentibus aptae
Multarum ex oculis in corda rigentia tedas.
Quamquam illum innumeræ, quarũ celeberrima forma
Et genus illustre, expeterent noctesq; diesq; (est,
Certatim concorde tori sibi fœdere iungi.
Ergo vbi conatus frustra cecidere, nec vsquam
Omnia tentanti mihi vis ita cessit, vt illa
Victor ego è pugna victricia signa referrem:
Confugi ignotas (quid enim superesset?) ad artes
Insolitosq; dolos, quaeq; ipsa fatebere mater
Consilia haud sæpe euentus habuisse secundos.
Urbs erat hibernis celebris stationibus inter
Oppida iucundo regum delecta recessu:
Haud procul auratis populos vbi ditat arenis,
Et vitreas secum defert Tagus impiger vndas,
Vix dum etiam riuis & primis amnibus auctus.
Hic urbe in media consurgit ad astra columnis
Innumeris suffulta domus, trabibusq; superbis
Tecta, & marmoreo consistunt limine postes.
Aerati, atque Indis spectanda sedilia baccis:
Et multo in primis laquearia flaua metallo.
Centum intus thalami, centumq; tapetibus aureis
Strata pauimenta, & gemmis distincta coruscis
Hinc illinc latè splendent, ceu lumina Solis
Aut Lunæ: liquidus nullis cum nubibus aer
Densatur: sudumq; oculis patet vndiq; cælum.

Ast vbi consueruns epulæ seu mane parari
Tunc, cum Sole nouo terræ lustrantur apertæ:
Vespere seu sero cum iam vaga sidera fulgent,
Et passim è cælo densæ incubuere tenebræ,
In quadrum spatiosa fluit sublimior aula.
Quam circùm Pario ducti de marmore vultus,
Austriadum effigies viuas imitantia signa
Astant, & pueri simul innuptæq; puellæ.
Quarum vni, quæ visa mihi pulcherrima forma est,
Bis septem vix nata annos, occultus ocellos
Insedi, laqueosq; illic & vincla paraui.
Et Mediceni simulacra animum per cuncta ferentem,
Mirantem genus egregium, formasq; decoras
Implicui, magnóq; reclusi vulnere pectus.
Arsit amans nondum perspecta virgine, & altum
Suspirans, dulcemq; trahens è corde querelam,
O felicem (inquit) iuuenem, cui nupta marito
Ipsa tui similem certo pòst tempore prolem
Ediderit, patria quæ iam virtute supremis
Certet auis atauisq; suis. nec plura locutus
Conticuit, totusq; hæsit defixus in vno
Obtutu, dum se ipse nequit explere tuendo.
Nam quid agat? neque enim quidquã superesse uidebat,
Expressa cupidos quàm pascere imagine sensus;
Et specie ignotæ se se oblectare puellæ.
Tot montes uallesq; cauæ, tot flumina, tantum

Terrarumq́ marisq́ æquor prohibebat amantem,
Quo minus & ueras uoces audiret, & idem
Redderet, inq́ ipsis sua sisteret ipsa puellæ
Lumina luminibus, neque ab oribus ora moueret.
Ergo insperato mentem iam saucius ictu
Ibat, & occulto consumebatur ab igne:
Inq́ dies magis atque magis graue vulnus alebat:
Dum facies simulata animo, dum nomina gentis,
Factaq́ & innumeri simul obuersantur honores
Virginis Austriacæ: cui nec domus vlla, nec ætas
Progenuit similem virtute, & corpore formam.
Quin etiam patrias illinc reuocatus ad oras,
Non modo susceptam non vnquam è pectore curam
Deponit: verum multo magis acribus vsque
Vrgetur stimulis, & corde incendia voluit,
Illa quidem clara iam se prodentia flamma.
Nanque vt forte suo narrat loca visa parenti,
Oppidaq́ & gentes vnà describit Iberas,
Immensas & opes, atque alta palatia regum,
Natarumq́ addit viuos è marmore vultus
Austriadum: & meritos lætus percenset honores:
Constitit, ac vocem medio in sermone repressit:
Ipsaq́ purpureus sparsit pudor ora genasq́.
Quale rubet cælum, cæcæ cum mane tenebræ
Discessere omnes, nec dum tamen auricomus Sol
Flammiferum nostro veniens iubar extulit orbi.

At pater indicia hæc atque argumenta secutus,
Flagrantem magno iuuenem persensit amore:
Lætaq; magnanimo concepit gaudia corde.
Aduenisse diem, cuperet cum filius vltro
Connubio, & teda se se vincire iugali:
Post illâ innumeris vnde ipse nepotibus auctus
Imperiumq; domumq; omnem florere videret.
Ergo ait. o generosa mei mea dulcis imago,
Ne dubita: nam vera loquor. confecimus ipsi
Ante tibi, quæcunque cupis: sociamq; cubilis
Legimus, æternos tecum quæ transigat annos.
Hoc gemini, quorum fortis Germania, quorum
Ausonia, atque audax obseruat Iberia nutus,
Annuerunt fratres: & certo pignore certas
Strinximus vnanimes ipsa hæc in fœdera dextras.
Nunc autem, te siquis amor, te si qua videndæ
Cura tua (nanque ipsa tua est pulcherrima virgo)
Coniugis impellit stimulis ardentibus actum,
Germanorum oras & Norica regna petendum est.
Vade age chare puer, teq; haud mora longa retardet,
Quo minus alipedum cursu delatus equorum
Saxa super gelidasq; alpes, & lata feraris
Flumina, quo citius speratæ ad virginis oram
Peruenias, fratremq; adeas: qui maximus vnus
Inter magnanimos nunc imperat Europæos.
Carpe viam. neque tu lentus tua gaudia differ

In longum. solet esse leuis labor omnis amanti.
Hæc ille. At iuuenis iamdudum accensus amore,
Rumpendiq́ moras, studioq́ impulsus eundi,
Quamprimum magni peragit præcepta parentis.
Atque vnà ingenti procerum comitante caterua,
Quos Tiberis Latiumq́ potens, quos Tuscia, quosq́
Cænomani, quos & Ligures, quos Gallia misit,
Lætus abit, volucremq́ fuga præuertitur auram.
Non illum glacialis hyems remoratur euntem:
Non imbres, densæq́ niues, non amnibus aucta
Flumina ab innumeris, Athesisq́ Padusq́ profundo
Vortice: non Scythicas rapidus qui fertur ad oras,
Perq́ nouem salsas late fluit hostia in vndas
Ister, & Euxino regnat vetus incola Ponto.
O quoties sternacis equi per deuia saxa,
Per iuga, per cliuos, per præcipites conualles
Terga fatigantem, & duris calcaribus armos
Frangentem hinc illinc, rumpentemq́ ora lupatis,
Viderunt nymphæ, & fœlix iter ire precatæ
Arserunt tenues flamma rapiente medullas.
Nec prius inceptos potuit finire labores,
Coniugis ante suæ lætus quàm constitit ora.
Hic ego multiplices iuueni comes vnus honores
Afflaram, inq́ oculis arcumq́ ignemq́ pararam:
Vt, si quà sineret fatorum occulta voluntas,
Armatam patria pectus virtute puellam,

Inq́

Inq; Deos cultu, atque omni pietate potentem
Captarem, & cura torrerem ardente medullas.
Ergo illa, vt primum venientem aspexit, ab imo
Suspirans, auido tenuem bibit ore fauillam:
Et tota in viuas abijt lætissima flammas.
Mox, vbi conuenere vnà, & data copia fandi est,
Sola illum alloquitur, soli iam pendet ab ore,
Iam se nulla potest oculis explere tuendo.
Ast ego, nanque ambos pariter flagrare videbam,
Alterum ab alterius perculsum pectus amore,
Discessi, o mater, properè, cœlumq; petiui:
Ut tibi, dum Medices patrijs è finibus heros
IOANNAM in Tuscos fœlix expectat euntem,
Narrarem quantos terraq; mariq; labores
Pertulerim, quantumq; meis accesserit actis
Diua decus: tum quæ te laus nomenq; sequatur:
Nec non vt reliquos mecum longo agmine fratres
Elicerem, cunctiq; vnà peteremus Hetruscos:
Et tua permultis ornarem regna trophæis.
Hæc effatus Amor finem dedit ore loquendi.
At pueri, quorum densum conuenerat agmen
Iam dudum rapuere faces, rapuere sagittas,
Vinculaq; & laqueos solidoq; adamante catenas:
Et fratri circùm læto agglomerantur ouantes:
Seq; ad Tyrrenam cuncti demittere pergunt
Urbem animis opibusq; virum imperioq; potentem,

Et Diuûm auspicio, & tedis regalibus auctam.
Effulsere ignes subito, & lux maior oborta est.
Purior & solito circum resplenduit aer.
Nanque illi effusa complerunt omnia turba
Desuper, atque auidas alta in præcordia vulgi
Lampadas, & dulci iecerunt tincta liquore
Tela Citheriaco. mox & fragrantia latè
Lilia, Pæstanis nuper selecta viretis,
Purpureasq́; rosas, immortalesq́; amaranthos,
Omnia quæ secum extulerant gremiumq́; sinusq́;
Repleti, in faciem labentis ab aere nimbi
Sparsere, & gyros passim cantusque dedere.
Interea casti genitrix pulcherrima Amoris
Surgit, & Aonios sua sub iuga cogit olores:
Et currum læta ascendit: seq́; æthere ab alto
Demittens, Phœbo & Musis loca sacra petiuit.
Accessu loca difficili, munitáque circum
Rupibus, & cunctis mortalibus inuia, præter
Quos Dea sancta Venus Musæq; & Phœbus amarũt.
Hic nemora in cœlum latè frondentia surgunt,
Atque huc atque illuc ramis spatiantur apertis:
Quæ cariem nunquam, nunquam perpessa senectam
Degunt perpetuos horis labentibus annos.
Hic fructus non vlla suos non arbor odoros
Parturit, æternos syluæ immortalis honores.
Quos neq; flammatis torrens feruoribus æstas;

Nec gelidi Boreæ penetrabile frigus adurit.
Hic tepidas semper Zephyris afflantibus auras
Palladiæ nunquam baccæ, nunquam aurea desunt
Mala, nec effracto turgentia cortice poma
Punica: & apricis pendentes vndiq; vites
Arboribus: quarum partim maturuit vua
Tota coloratos ostentans sole racemos:
Partim autem vix dum nascens defloruit, & se
Abdit pampineam frondosæ matris in vmbram:
Nec prodire palàm dias in luminis oras
Audet adhuc: alijs viuos fundentibus amnes
Implentur dulci spumantia labra liquore.
Nectare quo nullum gens interitura per æuum
Diuorum ad mensas cœlestia pocula miscet.
Parte alia platanos inter laurusq; comantes
Lene fluunt alti per prata virentia fontes.
Quos circum supraq; volant longo ordine cycni.
Ac ripæ assuetæ volucres & fluminis alueo
Doctiloquum suaui modulantur gutture carmen.
Ergo huc Diua potens cælo delapsa sereno
Demisit se se, currumq; inuexit apertum:
Incessere vnà secum risusq; iociq;
Gaudiaq; & dulces rixæ, & sine fraude susurri:
Et Charitum chorus, & certa sub lege lepores.
Tum verò latè nubes discedere, & aer
Ipsa suam quacunque viam Dea flexerat, altum

Sternere

Sternere iter: spirare auræ: ac ponere venti.
Iamq; adeo sedesq; pias, & amœna vireta,
Parnassi iuga summa biuerticis, antraq; catu
Nympharum, Diuûmq; choris celebrata tenebat.
Arrisere Deæ syluæq; vndæq; perennes,
Inq; sacros nemorum nymphæ excepere recessus.
Tunc illa. O patris ætherei Iouis inclyta proles,
Et Diuûm decus, & cœli omnipotentis alumnæ,
Quæ quondam curasq; graues durosq; labores
Lenire, & tristes animos mulcere soletis.
Quæq; adeò laudes præclaraq; facta canendo
Aeternùm gratæ memori committitis æuò.
Non (equidem reor) ad vestras modò peruenit aures
Fama, vt magnanimos Medicum gens inter Hetruscos
Nobilitate potens, opibusq; insignis auitis
Iunxerit inuictos certo sibi fœdere reges
Iamdudum, & natos illorum à stirpe crearit.
Hoc Arar, audaces placido qui flumine Celtas
Dissecat: hoc duræ nouit regnator Iberus
Cantabriæ: Latijq; potens Tiberinus: & ipse
Ticinus: qui perspicua pulcherrimus vnda
Labitur, & culti ripas disterminat agri,
Insubrúmq; caput magnam circumfluit vrbem.
Hoc etiam Eridanusq; rapax testatur, & ingens
Danubius: qui nunc patrijs dimisit ab oris,
Egregium Austriadas inter decus heroinas

Ioannam,

Ioannam, auspicio iungendam, atque omine dextro
Regnanti in Tuscis iuueni, & pro patre tenenti
Imperium, sceptrique ingens onus vsque leuanti.
Coniugium fœlix, placido cui Iupiter ore
Mecum vnà innumeram ventura in secula prolem
Annuerit: cuius magnis virtutibus Arnus
Crescet agens liquidas maiori flumine lymphas.
Ergo agite o Cœli nymphæ decus, ite sorores
Ite Deæ, mecúmque viam contendite ad vrbem
Tyrrhenam: neque enim vobis locus esse solebat
Gratior, & Phœbi gens obseruantior: & quæ,
Ipsa ego si recte recolo iam lapsa retrorsum
Secula, tantundem vestros ornarit alumnos.
Sic Venus. Aonidum sed enim pia turba sororum
Sic contra est affata. tuos Dea maxima iussus
En sequimur, cunctæq; tibi paremus eunti.
Ac tecum Hetruscos dulcémque reuisimus Arnum,
Carminibus celebrem nostris, magnúmque fluentem:
Ac iam vix Tiberi: vix iam Permessidos vndis
Cedentem primas, seq; ijs conferre parantem.
Hæc vbi dicta leuem rapuere per aera gressum
Et mensis, quas & niueis mantilibus omnes,
Et dape constructas regaliter, vndiq; magni
Cingebant pulchris flectentes sedibus artus
Heroes, lectæq; ex omnibus heroinæ,
Astiterunt Diuæ: atque inter se alterna canentes
Talia

Talia clarisona funderunt carmina voce.
O decus, o columen, Tuscæ spesq́ altera gentis
Francisce. Austriaci cui nunc iunxere secundis
Auspicijs gemini terrarum lumina reges,
Terrarum reges gemini iunxere sororem:
Salue o magnanimi proles generosa parentis.
Et tecum innumeros coniux tua transigat annos.
Voluite constantes vaga sidera voluite cursus.
Tu quoque magnorum fortunatissima regum
Progenies: fratrumq́ soror, quorum alter Iberis
Imperat, atq; Italûm certas moderatur habenas,
Ammericemq́ domat toto procul orbe reuulsam,
Ignotámque diu mortalibus: Alter ad Arcton
Quà patet, & latos profert Germania fines,
Sceptra gerit, populisq́ ad se dat iura vocatis,
Imperiumq́ ingens totius regit arbiter orbis:
Sis fœlix, coniuxq́ tuus tibi deditus vni
Tecum vnà in longa degens ætate senescat.
Voluite constantes vaga sidera voluite cursus.
Illum olim placido prospexit Iupiter ore
Nascentem, & Venus est risu dignata sereno:
Cui dulces thalamos iuueni desponderit, & cui
Regalis nymphæ mentem inflammarit amore.
Qualem adeò nympham, quales modo nactus amores,
Tyrrhenæ o robur, flos o Francisce iuuentæ,
Gratus amor nymphæ, Diuûm gratissima cura es.

Voluite

Voluite constantes vaga sidera voluite cursus.
Illam olim gremio blandi excepere parentes:
Illam olim Diuis commendauere supremis:
Quam gressu vnanimi Charites comitantur euntem:
Qua cum se dulces confert Hymenaeus ad aedes:
Cuius non lites thalamus, non iurgia lectus
Pertulit: at potius venientes maior in annos
Creuit amor thalami, creuit concordia lecti.
Qualis habet nunc vos ambos bonus ardor amantes.
Voluite constantes vaga sidera voluite cursus.
Faelix o tanto virgo coniuncta marito.
O faelix tantae iuuenis coniuncte puellae.
Vos ne Ducum & gnaua mater Germania pubis,
Vos ne potens belli pacisq; Hispania legit,
Quis tantum decoris, quis tantum afferret honoris?
Voluite constantes vaga sidera voluite cursus.
Ut iubar Oceani cum laetum ex aequore vultum
Sustulit, & toto radios diffudit olympo;
Si se se forte aethereus comes addidit ignis
Aethereus Iouis ignis & ore assulsit honesto,
Incedit rutilans, tenebrasq; & nubila vincit.
Sic iuuenis pulchrae medio cui flore iuuentae
It comes; & teda virgo sociata iugali est;
Voluite constantes vaga sidera voluite cursus.
Ut cum discussis caelo e fulgente tenebris,
Ostentat croceos coniux Tithonia crines;

Et faciem claro spectandam in lumine præbet:
Optatamq; diu lucem mortalibus affert:
Sic virgo cum læta domum patriosq; penates
Linquit, & in chari thalamos ingressa mariti est,
Ostentat decus ipsa suæ inuiolabile formæ.
Et iucunda viri pertentans gaudia mentem.
Voluite constantes vaga sidera voluite cursus.
Quale suum gelidæ post tristia tempora brumæ.
Extulit os aucto iamdudum lumine Apollo:
Quale intempesta Phœbe nitet aurea nocte:
Aut cum purpureum rediit ver: Lilia circum
Alba caput, mollesq; rosas cui texere nymphæ,
Et variis pergunt distinguere tempora sertis.
Tale nitet iuuenis primæ post acta iuuentæ
Tempora, post solas dulci sine coniuge noctes,
Cum patrias cupidus primum deduxit ad ædes
Florentem forma, florentem ætate puellam.
Voluite constantes vaga sidera voluite cursus.
En tibi, quæ cœlo nymphæ deducimus ortum,
Parnassiq; vnà colimus iuga summa sorores,
Fœcundam, & nullo morituram tempore laurum
Ponimus irriguas Permessi ad fluminis vndas.
Ut ripa in media, passim qua læta virescunt
Arbusta, & crebræ surgunt ad sidera plantæ
Ex se se innumeros edat bene culta nepotes:
Et latè tundens ramos totum occupet amnem:

Voluite

Voluite constantes vaga sidera voluite cursus.
Salue igitur virgo Austriadũ pulcherrima, salue,
Grande tuis iuuenis Princeps decus adduc Tuscis.
Vobis progeniem veteri ceu sanguine claram,
Sic testem laudis, testem virtutis auitæ
Det Dea: quæ vestri, sit pignus amabile lecti:
Quæq; adeò amborum seræ post fata senectæ
Producat longæ felicia tempora vitæ
Voluite constantes vaga sidera voluite cursus.
Ipsa etiam, stimulis quæ pectora versat Amãtum,
Curarum expertes iubeat procedere noctes:
Mutuus extremos comitetur vt ardor in annos
Semper: & alterius magno flagret alter amore:
Idem animus sit vtrique: eadem sit vtrique voluntas.
Nec vestrum inter vos quid sit discordia norit
Alteruter: sed lite torus sine sentiat ambos
Degere perpetuam nota inter gaudia vitam.
Voluite constantes vaga sidera voluite cursus.
Ipse etiam Diuum genitor, quas vndique dites
In vestros effudit auos, effusior in vos
Pergat opes opibus largè cumulare vetustas.
Imperiumq; ingens, quod iam percellere nulla
Vis queat, immotum ventura in secula firmet:
Et prolem egregiam longum propaget in æuum.
Voluite constantes vaga sidera voluite cursus.
Hæc Musa. At varium cepit Venus aurea cestũ:
Quo

Quo stabiles olim mentes, deuincit Amantium.
Atque illo iuuenemq; vnà claramq; puellam
Iunxit: & ex aquo teneras vtriusque medullas
Accendens, blandos animis perfudit amores.

F I N I S.

Florentiæ apud Iuntas.
1 5 6 6.

Cum licentia, & Priuilegio.